

Gradani podržavaju mjere Stožera, ali ne žele ekonomsko zatvaranje

Ljudi se boje nezaposlenosti i siromaštva, rezultati su istraživanja Instituta Pilar o ponašanju i stavovima za vrijeme pandemije korone

Dijana Jurasić

Hrvatski gradani neovisno o političkoj orijentaciji snažno su podržali mjerne Nacionalnog stožera i Vlade, koje se sad već popuštaju, ali služu se da zemlju ne treba potpuno zatvoriti zbog COVID-19 jer su ekonomski troškovi previsoki, a i svjesni su da bi ekonomski pad mogao imati dalekosežnije zdravstvene posljedice. Gradani koji su podržavali i podržavaju ograničavajuće mjerne Stožera odgovornije se ponašaju odnosno drže se uputa o fizičkom distanciranju i higijenskim mjerama. Pokazuju to preliminarni rezultati istraživanja Instituta Ivo Pilar, provedenog u sklopu velikog međunarodnog istraživanja o sociopsihološkim aspektima pandemije koronavirusa uz sudjelovanje oko 60 zemalja.

Politička orientacija nevažna

Istraživanje je pokrenuo prof. dr. Jay Van Bavel s New York University, a iz Hrvatske u istraživanju sudjeluje Institut Ivo Pilar. Podaci su se kod nas prikupljali od 27. travnja do 4. svibnja na online uzorku od 515 gradana u dobi od 18 do 82 godine, među kojima je 52% žena, a prosječna dob ispitanika je 46 godina. Ispitivalo se podržavaju li gradani ograničavajuće mjere kao što su zatvaranje škola, sveučilišta, kafića, restorana, zabrane javnih okupljanja i putovanja te ponašaju li se odgovorno i kakvi su stavovi gradana o odnosu pozitivnih posljedica epidemijoloških mjera suzbijanja pandemije u odnosu na moguće negativne ekonomske te dugoročno i zdravstvene posljedice. Osnovne preliminarne rezultate za Večernji list iznijela je voditeljica projekta s Institutom Pilar prof. dr. Renata Franc. Gradani su u istraživanju, objašnjava, o svojem ponašanju, odnosno stavovima odgovarali ocjenjujući ga na ljestvici od 0, što upućuje na izrazito neodgovorno ponašanje, odnosno izra-

Stavovi građana o mjerama Stožera i Vlade i odgovornom ponašanju građana tijekom pandemije COVID-19

Rangiranje na ljestvici od 0 do 10

više od 9

Odgovorno ponašanje poput izbjegavanja rukovanja, pranja ruku odmah nakon povratka kući

više od 8

Zabranjena javnih okupljanja i putovanja koja nisu nužna među ograničavajućim mjerama

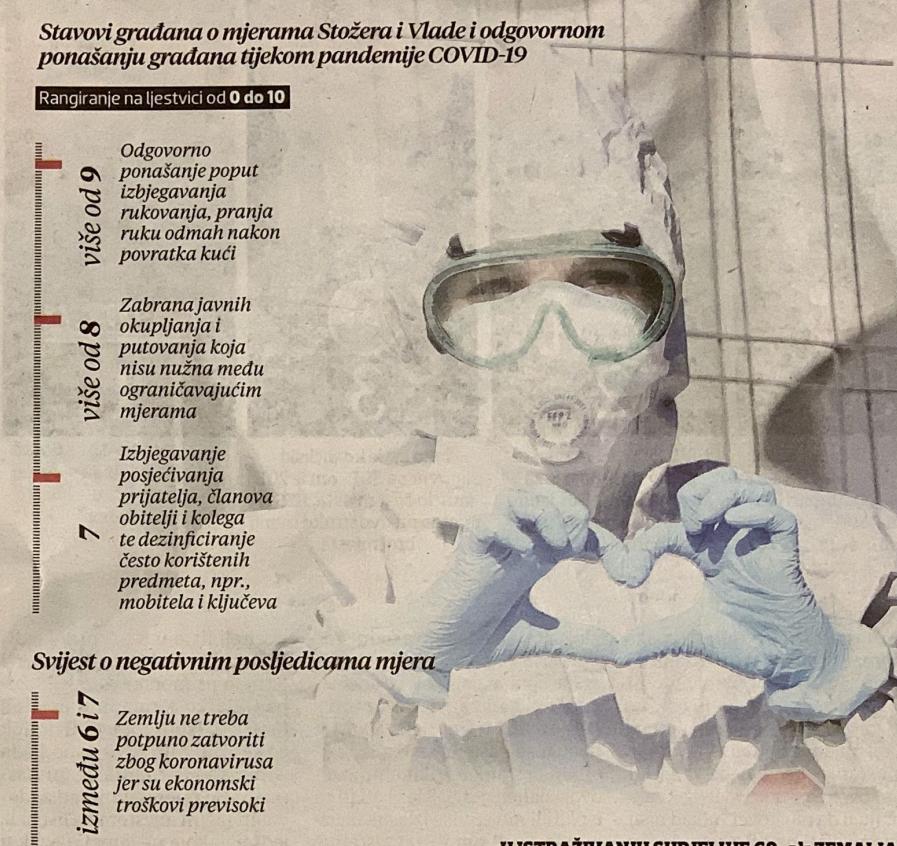
7

Izbjegavanje posjećivanja prijatelja, članova obitelji i kolega te dezinficiranje često korištenih predmeta, npr., mobitela i ključeva

između 6 i 7

Zemlju ne treba potpuno zatvoriti zbog koronavirusa jer su ekonomski troškovi previsoki

Svijest o negativnim posljedicama mjeru

U ISTRAŽIVANJU SUDJELUJE 60-ak ZEMALJA,

pa još nema detaljnijih usporedbi i analiza

zito nepodržavanje mjeru, do 10, što upućuje na izrazito odgovorno ponašanje, odnosno izrazito podržavanje mjeru.

- Zanimljivo je istaći da zastupljenosti odgovornih ponašanja i podrška ograničavajućim mjerama, pa i percepcija negativnih posljedica u odnosu na pozitivne nisu povezani s političkom orientacijom gradana. Gradani su u prosjeku snažno podržali mjerne zatvaranje škola i sveučilišta, kafića i

restorana... Najsnažnija podrška zabilježena je za zabranu javnih okupljanja i zabranu putovanja koja nisu nužna, i tu je prosječni rezultat veći od 8 na ljestvici od 0 do 10. Nešto manju podršku dali su za zatvaranje parkova iako i to podržava većina, te je prosječni rezultat oko 6 na ljestvici od 0 do 10 - ističe Franc dodajući da je veće pridržavanje mjera ograničavanja praćeno i većom zastupljenosću odgovornog ponašanja građana.

Gradani su prihvatali i sve anketom obuhvaćene oblike odgovornog ponašanja, kao što su izbjegavanje rukovanja, fizičko distanciranje, ostajanje doma, pojačano održavanje higijene, dezinficiranje često korištenih predmeta, mobitela, ključeva... Tako izbjegavanja rukovanja, pranje ruku odmah nakon povratka kući gradani podržavaju s prosječnim rezultatom 9 i više na skali do 10. Izbjegavanje posjećivanja

prijatelja, članova obitelji i kolega te dezinficiranje često korištenih predmeta, npr., mobitela i ključeva, gradani su podržali s prosječnim rezultatom 7 na skali do 10.

Najodgovorniji u pranju ruku

- Stavovi o odnosu ekonomskih i zdravstvenih posljedica upućuju na to da su gradani u prosjeku svjesni i mogućih negativnih posljedica ograničavajućih mjeru. Tako se u prosjeku slažu da bi ekonomski pad (primjerice, nezaposlenost, siromaštvo) mogao rezultirati dalekosežnijim zdravstvenim posljedicama (smrt, neuhranjenost, depresija) u odnosu na one izravno uzrokovane koronavirusom te da zemlju ne treba potpuno zatvoriti zbog koronavirusa jer su ekonomski troškovi previsoki. Tu smo dobili prosječno slaganje gradana između 6 i 7 na skali od 0 do 10. S druge strane, gradani su u prosjeku neutralni u ocjeni jesu li negativne ekonomske posljedice ograničavajućih mjeru veće od pozitivnih posljedica za javno zdravlje uz prosječni rezultat oko 5 na skali do 10. Veća svjesnost mogućih negativnih ekonomskih posljedica u odnosu na pozitivne posljedice za javno zdravlje praćena je i nešto manjom podrškom mjerama ograničavanja, a i manje odgovornim ponašanjem, ali samo u smislu izbjegavanja fizičkih kontakata, dok nije povezana s ponašanjima pojačane osobne higijene - govori Franc. U tumačenju rezultata treba voditi računa da je riječ o ispitivanju u tjednu od 27. travnja do 4. svibnja 2020., dakle u vrijeme kada u nas pada broj oboljelih i kada se počelo govoriti o prvoj fazi popuštanja mjeru. U nekim zemljama podaci se još prikupljaju, pa se tek čekaju detaljniji nalazi i usporedbe uloge sociodemografskih obilježja, društveno relevantnih stavova, osobina ličnosti, kvaliteti života i drugih individualnih karakteristika u objašnjavanju stavova i ponašanja u vezi s pandemijom.